

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 20—
pololetno	Din 10—
četrtletno	Din 5—
Posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mali oglasi do 9 petih vrst	à Din 1-50
večji inserati od 10 petih vrst naprej	à Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petih vrst	à Din 3—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Posnemajte bolgarske bojvnike!

Ko namaka bolgarske njive kri kmetijskih bojvnikov, vas opominjamo tovariši, da storite svojo dolžnost, da ste enaki po volji bolgarskim bojvnikom, da nikdar in nikoli ne odnehate za zmago kmetijske misli!

Trd in neprijeten je ta opomin, toda dostojen moža in edina pot do zmage. Ne sicer do one lahke in zato le trenutne zmage, temveč do one druge velike in naporene zmage, ki pa pomeni zato končno zmago pravice in končen poraz krivice. Samo za končno zmago pa gremo v boj, ker vsaka druga je nevredna naše misli.

Ni naša misel od danes do jutri, temveč s prvim kmetovalcem je nastala in z zadnjim kmetovalcem bo legla v grob. Zato pa je življenje vseh naših znanamcev odvisno od tega, kako bomo uveljavili kmetijsko misel in zato smo krivi pred zgodovino, če ne položimo temelje za njeno končno zmago.

Vemo, da ne bo ta zmaga lahka, vemo, da bo treba prenesti celo goro trpljenja in žrtve, predno bo uresničena. Toda bratje! Naj bo cena zmage še tako velika, nikdar nam ne bo prenesti niti stotinke tega, kar dajejo danes na oltar zmage kmetijske misli, bolgarski kmetje.

S strojnimi kose bolgarski meščanski nasilneži vrste bolgarskih kmetov, ognju in puščicami izročajo njihove vasi in zversko mučenje pade nad vsakogar, ki se postavi na čelo za pravico se bojujočih poljedelcev. Pa kljub vsemu temu nasilju bolgarski kmetje ne omahujejo in celih štiriindvajset dni se branijo v nevarnem boju stališče pravice. In čeprav brez pravega orožja, čeprav brez pravih voditeljev, ker skoraj vsi so že postali žrtev zavrtnega nasilja, pa čeprav je vsa meščanska Evropa proti njim, vseeno se kljubujejo in visoko v planinah zbirajo moči za ponoven udar proti sedanjim tiranom Bolgarske.

Bratje! Samo stotinko tega, kar živujejo danes bolgarski zemljelci je treba Vam žrtvovati in končna zmaga pri nas je izvojevana.

Ne krvi in ne premoženja ne zahtevamo od vas, samo del tistega denarja, ki ga potrošite v veselju, položite na oltar kmetijske misli in našo zmago ste utrdili.

Če zbirajo bolgarski kmetje za orožje, nabirajte Vi za tiskovni sklad, če dajejo oni v krvavi bitki življenje za zmago kmetijske misli, dajte vi na prireditvah svoj del za našo stvar! In če se spozna na Bolgarskem boric kmetijske misli po orožju v rokah, se naj spozna pristaš Stare pravde po tem, da je naročnik »Kmetijskega Lista«.

Bratje, samo to zahtevamo in to mora storiti vsak od vas!

Toda po duhu bodite bolgarskim poljedelcem čisto enaki in ista bojevitost ko nje, mora navdajati tudi vas. Nujno potrebno je, da to povdarimo, ker le premnogo ljudi je, ki se boje vaše bojevitosti, ki vam zato zastroppljajo vašo močnatost, da bi zaradi ljubega miru odnehali v boju. Izdajalec kmetijske misli in škodljivec vsega naroda je, kdor to stori, kakor so volitve dne 18. marca jasno pokazale in katerih obupne posledice čutimo danes mi vsi.

Kako vse drugačen bi bil položaj slovenskega kmeta, da je nastopil dne 18. marca tako, kakor mu je velela pamet, kakor mu je narekovala vest in da ni poslušal hujšakačev, ženskih kril in onih, ki so pretvorili božjo besedo v politično! Ne bi protestirali danes proti kuluku, ne bi se danes jezili nad novimi bremenmi, temveč stari bi odpravljali, kakor se je zgodilo to po zmagovitih volitvah leta 1920. Zakon zgodovine je, da se z bojazljivostjo in neodločnostjo ne dobojuje noben boj in že star pregovor pravi, da podpira sreča samo pogumne ljudi.

Bratje! Posnemajmo bolgarske bojvnike, ker je to tudi naša dolžnost. Samo vsled tega, ker je hotel Stambolijski mir z Jugoslavijo, ker je hotel prihraniti vojno Bolgarom in nam, je padel mučeniški smrti, zakaj šele s pomočjo macedonskih četašev je bila možna revolucija Cankovičev. In isto se je ponovilo sedaj. Samo macedonski četaši so zatrli sedanjo kmetjsko revolucijo in tisoči in tisoči bolgarskih kmetov so plačali z življenjem, ker so hoteli živeti z nami v miru in prijateljstvu. Sramota za nas vse, če bi bili nevredni bolgarskih žrtev!

Pa še en vzrok več imamo, da posnemamo borbenost Bolgarov. Največji interes je imela naša vlada, da se obdržal Stambolijski in da bi pod-

legla Cankova vlada v sedanji revoluciji. Toda naša meščanska vlada ni niti s prstom ganila, da bi pomagala Stambolijskemu in bolgarskim upornikom. Mirno je gledala pokolj svojih prijateljev, ko da bi se nje vse to ne tikalo. To sramoto moramo izbrišati z naše države in sicer s tem, da vržemo ono kliko, ki vlada danes in ki ima en sam cilj — kako da zadosti svojim partizanskim in koritarskim ciljem.

Bratje! Naj bodo bolgarski bojvniki nam vsem vzor in stopnjevala se bo naša zmaga in naši uspehi. In čeprav bo trenutno kmetjska misel na Bolgarskem potisnjena v ozadje, mora pa zato tem bolj narasti v Sloveniji in Jugoslaviji!

To je naša dolžnost, to zahteva Stara pravda od nas!

Blagoslov 18. marca se več.

Z odlokom finančne delegacije v Ljubljani z dne 2. avgusta se smatra vsak destilat iz nepokvarjenega ko tudi iz pokvarjenega vina za konjak.

Med pokvarjeno vino se šteje po mnenju delegacije tudi vinske droži (goščo) in se bo zato smatralo prekuhanje droži za proizvodnjo konjaka.

Proizvajanje konjaka trošarine prosto pa po predpisih ni dopustno in je zato vsako prekuhanje vina po predpisih trošarine prosto izključeno in bo zato treba plačati za vsako prekuhanje pokvarjenega in nepokvarjenega vina trošarino in sicer od vsake hektolitrske stopnje alkohola 35 dinarjev.

Tako se več blagoslov 18. marca, ko so znali klerikalni poslanci objubovati pred volitvami vse mogoče in nemogoče reči, sedaj pa pravijo ti žalostni junaki, da nič ne morejo, ker jih je samo 21. Preje bi povedali, da niste za drugo rabo, ko za farbanje ljudstva in 18. marec bi s svojimi katastrofalnimi posledicami bil ljudstvu prihranjen.

Želeli bi pa eno: da bi namreč finančni minister in vsi tisti brihtni gospodje, ki hočejo delati iz kvarenega vina konjak, spili kar na enem mestu cel sod konjaka. In naj bi jim pri tem pomagali tudi naši dični klerikalni poslanci in prepri-

čani smo, da ne bi nikdar več izdali slične naredbe.

Vi slovenski vinogradarji pa bodite ponosni, ker je celo vaše najbolj izprieno vino — dobro za konjak.

Čast pa tudi klerikalnim kričalcem, ki še celo tako smešne naredbe ne morejo preprečiti.

Resnica o centralizmu.

Kuluk in druge dobre samoradikalne vlade so udarile klerikalce tako po glavi, da trumoma izgubljajo pristašev in da se majo klerikalna stranka. Kolikor bolj se lomijo klerikalne vrste, toliko bolj pa se krepe naše. Naravno, da so zbog tega klerikalni generali čisto iz sebe in da skušajo na vse načine, kako bi ljudstvo vnovič prevrtili in kako bi njihove grehe — naprtili nam.

V ta namen so si izmislili neumno laž, da smo pravzaprav kuluka in vseh drugih bremen, ki nam jih je dala s klerikalno pomočjo postavljena samoradikalna vlada, krivi pravzaprav mi. To pa vsled tega, ker klerikalci, ki jih je z Bunjevci vred samo 24, vendar ne morejo v skupščini, ki šteje 313 poslancev, ničesar doseči. Ampak vsega je kriv edino Pucelj in nihče drug ko ta presneti Pucelj! Puščamo čisto na stran vprašanje, kako zaplankane možgane mora imeti tisti, ki veruje, da je dolžan en sam doseči to, česar ne more niti 24 ljudi in katere vodi vrhu tega sam oče Slovenije — dr. Anton Korošec.

Klerikalci končno sami čutijo, da je njihov izgovor tako bedast, da ne more biti bolj in zato so si hitro izmislili novo laž in sedaj pravijo: Da, Pucelj je vsega kriv, ker je glasoval za vidovdanske ustave, ki je uveljavila centralizem, samo zaradi centralizma pa so mogoča nova bremena. In to pesem prelevajo sedaj v vseh vižah in načinih vsi klerikalni listi, ki menda mislijo, da so končno vendar našli nekaj, da potolažijo svoje zapeljane volitve.

Pa se presneto motijo, ker je resnica čisto druga!

Prvič in to si naj dobro zapomnijo vsi naši pristaši.

Danes ne vlada v državi še vidovdanski centralizem, temveč Korošec centralizem.

Vidovdanska ustava se še ne izvaja in zato še ni deljena Slovenija, zato še ni mariborske oblasti, zato še ni progresivnega davka, zato še ni kancelara-

grafa, zato še ni volitev v oblastne zbornice, zato še ni samoupravnih odborov itd., itd., kar ve vsakdo, ki je samo pokukal v ustavo.

Pač pa vlada v polnem obsegu Korošec centralizem in zato hodijo naši fantje v Macedonijo, kakor se je to pričelo pod Korošcem, zato se plačujejo vsi davki v Beograd, kakor je to dovolil Korošec, zato vlada Beograd, kakor je k temu pristal Korošec, zato imamo vse žegne centralizma, ki nam jih je dal Korošec,

ko je podpisal pooblastilni zakon, ki je dal Beogradu vso oblast v roke, ko je pristal na razširjenje srbskega vojaškega zakona na vso državo, ki je dal Beogradu vojsko,

ko je podpisal vse druge zakone, s katerimi je bil centralizem uveljavljen!

Taka je resnica in samo popolnim nevednežem se more govoriti, da je vidovdanska ustava uveljavila centralizem. Nasprotno, ona ga je omejila.

Pod Korošcem centralizem je bila avtonomija Kranjske zapravljena in milijonsko premoženje Kranjske dežele je bilo vrženo Beogradu. Z vidovdanske ustave pa smo dobili nazaj vsaj samoupravo Kranjske!

In še polno sličnih primerov bi mogli navesti. Predvsem je treba povdariti eno. Z vidovdanske ustave je dobila država svoj zakon in vsaj osnovne pravice državljanov so bile zajamčene, ki so jih prej mogli teptati beograjski vladodržci neomejeno.

Povejte vendar: Kdaj pa je bilo več tatvarina, ali tedaj, ko je bil Korošec na vladi, ali pozneje, ko je bila sprejeta vidovdanska ustava?

S tem pa seveda nečemo reči, da je vidovdanska ustava naš ideal. Ne, prav odločno povemo, da bo naš ideal šele tista ustava, ki bo izvedena v zmislu zahtev kmetijske misli. Toda prav nič se ne obotavljamo reči, da smo prepričani, da je ena ustava boljša, ko nobena. Ljudstvo nikoli ne trpi tako, kakor tedaj, če niso njegove pravice zapisane. In to je vselej tedaj, če država nima ustave.

Zakaj pa ni skrbel dr. Korošec tedaj, ko je bil vsega mogočni podpredsednik vlade, da bo sprejeta avtonomistična ustava? Zakaj?

Zato, ker je mislil, da bo s pomočjo Beograda mogel vladati v Sloveniji!

Naj bodo naši esesariji o centralizmu lepo tiho! Nihče drug ko oni so bili tisti, ki so ga kot prvi postavili in

FRANC RAVOLI:

Vsak je sam svoje sreče kovač

ali

kako povečam svoje dohodke, se osamostojim in pridobim premoženje.

2. Boječnost, odločnost (energija, negovanje telesa in vzgoja samega sebe.

Če hočeš gospodarsko napredovati, moraš imeti tudi trdno voljo. V mnogih primerih je treba samo hoteli z vso silo duše, živcev in telesa in človek doseže, kar želi. Da boš odločen, vzgajaj voljo, da postane močna.

Slovani in posebno še Slovenci nismo bili nikdar agresivni in nismo nikoli hrepeli po vladanju, stali smo vedno na braniku svojih pravic. Odtod naša uslužnost in ponižnost, ki se tako močno razlikuje od vladodržnosti nemškega naroda, čigar zgodovina je polna zmag v mednarodnih gospodarskih bojih.

Tudi naša dosežanja družinska, šolska in družabna vzgoja nikakor ni bila zmožna vzgajati samostojne in energične osebnosti. Naši bivši gospodarji, Nemci in Madžari, so nas vzgajali v policijskem duhu, ki je bil največji nasprotnik samostojnosti in samozavesti. Zato smo boječji in ne dovolj zmožni za samostojno in uspešno pridobivanje. Pa tudi naši roditelji so nam vcepili bojazljivost z napačno vzgojo. Strašili so nas s strahovi, parklji, peklom, čarovnicami itd., smatrajoč to kot sredstvo za dobro voljo.

Da se iznebiš bojazljivosti in pridobiš oziroma povečaš odločnost, ki je nujno potrebna za uspešno pridobivanje, okrepi najprej telo. Živi zmerno, uživaj mešano in tečno hrano in veliko čistega zraka. Pečaj se s turistikom in športom ali pa se vadi v dihalni in splošni gimnastiki.*

Poklicno telesno delo ne more nikdar popolnoma nadomestiti sistematične telovadbe, in sicer zato ne, ker se pri takem delu nekatere skupine mišic prenapenjajo, druge pa sploh ne delujejo, tako da utrjevalne snovi izdelanih mišic preplavijo telo in telesa se loti splošna utrjenost.

Vzgoja in negovanje telesa je pogoj za gospodarski napredek in ne daje samo potrebne izpodbude k delu, zlasti odločnosti, delazmožnosti in vztrajnosti, ampak tudi večjo odporno silo zoper različne bolezni.

Ne vzgajaj in ne neguj pa samo telesa, ampak vzgajaj posebej tudi še voljo, da postaneš odločen. To storiš na ta način, da se na vse strani izobražuješ, da proučuješ življenje in delovanje energičnih mož in da skušaš te može posnemati.

Pridobljeno odločnost izkušaj tako povečati, da postaneš gospodar samega sebe, svojih nagonov in poželjen. Tisoče in tisoče sicer sposobnih ljudi je že propadlo, ker niso znali samega sebe

* V dihalni gimnastiki vežbaš tako, da globoko dihaš ob odprtem oknu ali pod milim nebom, najbolje zjutraj, ko vstaneš. Splošno gimnastiko (telovadbo) pa pozna vsak iz šole: vaje z ročkami, s stolom in na drugo, ki ga lahko napraviš doma med vrati, potem vaje z odročanjem, vzročanjem, priročanjem (suvanje z rokami v stran, navzgor in navzdol) itd.

krotiti. Škodljiva je zlasti razburjenost. Jeza je trenutna blaznost. Če si jezen, ne moreš več pravilno misliti, zato se ne moreš uspešno boriti s svojim nasprotnikom. Če pa znaš razburjenemu človeku mirno gledati v oči in mu premišljeno odgovorjati, se ti zdi, da si silen in močan in da si kos nasprotniku. Če se znaš ob vsaki priliki zatajevati, potem nadkriljuješ razburjenega človeka v vsem, tudi v pridobivanju. Ljudje te spoštujejo in povsod imaš prednost.

Bojazljivost in nje posledice je treba natančno proučiti, ne samo da se potem lahko čuvamo pred to napako in se prizadevamo, da jo odpravimo in pridobimo potrebne energije za uspešno pridobivanje, ampak tudi zato, da lahko spoznamo ljudi in pravilno presojava njihova dejanja. Tudi to je važen pogoj za uspešno pridobivanje.

3. Lepo vedenje, simpatija.

Večkrat vidimo, da svet visoko ceni ljudi, ki nimajo bogve kaj izobrazbe, in da taki ljudje gospodarsko napredujejo, dasi nimajo posebnih sposobnosti. Nasprotno pa zopet vidimo, da velikokrat največji učenjaki ne morejo priti do veljave, da izkušeni poštenjaki, ki imajo resno voljo, ničesar ne morejo doseči in da najbolj sposobni gospodarsko propadajo. Zakaj? Zato, ker se ne znajo vesti, ker ne znajo presojati sveta in življenja in potemtako tudi ne ravnati z ljudmi in se prilagoditi vsakokratnim razmeram. Pravilno vedenje je lastnost, ki je nekaterim kakor prirojena in se pogostokrat zgodi, da je z njo navaden neizobražen človek v večji meri oblagodarjen, kakor pa marsikateri izobraženec. Tak človek zna biti poslušen, toda ne servilen,

ima vpliv in veljavo, ne da bi ga kdo zavidal in sovražil. On se zna prilagoditi nazorom in nagibom drugih, ne da bi izgubil samostojni nastop in ne da bi postal licemerec ali hinavec, ki se da zlorablja od vsakogar, ki odobrava vsako neumnost in ki se prilagodi vsakemu človeku in vsaki krivici, samo da doseže svoj dobiček. Zunanja uglednost ni nič manj važna kakor razne duševne vrline in velikokrat celo več zaleže.

Z lepim vedenjem si pridobiš simpatijo, in da je simpatija važen pogoj za uspešno pridobivanje v samostojnih poklicih ali pa v službah, je vsakomur znano. Dostojno vedenje prinaša ne le uslužbencu, ampak tudi predstojniku mnogo koristi. Delodajalec ali predstojnik, ki se pravilno vede napram uslužbencem, izpodbuba s tem svoje ljudi k delu in koristi tako tudi sebi: uslužbenci ga spoštujejo, ljubijo in se žrtvujejo zanj. Nasprotno pa vzbuja delodajalec, ki ne ravna lepo s podrejenimi ljudmi, delomrznost in škoduje tako tudi samemu sebi; vse ga sovražijo in mu nagaja, kjerkoli mu more.

Vzgajaj se torej tudi glede vedenja, če hočeš uspešno pridobivati.*

* Navodila, kako se moraš vesti, in ravnati z ljudmi različne starosti, z roditelji, otroki, gospe, predstojniki itd., dobiš v slovenskem jeziku v knjigi: »Urbanus, Knjiga o lepem vedenju« in pa v nemški knjigi: »Kulge, Umgang mit den Menschen«. Seveda se tudi iz knjig ne izve vsega. Treba je na pravem kraju opazovati, morda tudi povpraševati, zlasti pa je treba imeti prirojen čut za to, kaj se ujema in kaj se ne ujema s pojmi sodobnega olikanega sveta o dostojnosti.

Državo reši edino le kmetjska vlada, ker samo ona bo ubila korupcijo.

sicer v tako odurni obliki, da jih je bilo in jih je še sram lastnega otroka!

Klerikalni izgovor na centralizem torej ne drži. Ne drži pa tudi vse drugo njihovo klepetanje, ker Markov protokol je pisan dokaz, da so vseh sedanjih bremen krivi klerikalci! V Markovem protokolu so se klerikalci črno na belem zavezali, da bodo podpirali samoradikalno, to je čisto srbsko vladno. In to je menda njihova edina obljuba, ki so se jo pošteno držali. In posledica!

Da samosrbska vlada vali breme za bremenom na prečanske kraje, da si more tako utrditi svoje stališče v Srbiji, češ, pogledajte, kako delam za vas! Zato ostane resnica neizpremenjena in ta pravi:

Vso politično moč slovenskega naroda imajo klerikalci, oni so tudi krivi vseh bremen, ki pridejo nad slovenski narod. Zlasti pa so krivi vseh bremen, ki jih daje centralizem, kajti Korošec je njegov oče in SLS njegov boter!

In tega klerikalni kulukarji ne utajite!

Naši shodi.

V nedeljo po prvi maši je priredil tov. Pucelj javen shod SKS v Sent Jerneju.

Na javnem trgu je otvoril tov. Ratkovič ob 7. uri zjutraj v imenu Samostojne shod, na kar je dobil tov. Pucelj besedo. V enournem govoru je obrazložil klerikalne obljube in sleparije, laži in »uspešno« borbo za avtonomijo, ki se je spremenila v šestkrat povišane davke in kuluk. Objasnil je, kako še vedno gulimo oni prvi centralizem, ki ga je bil dosegel Korošec in kako še ni ustavi nobenega sledu. Primerjal je politiko Samostojne s sedanjo »uspešno« klerikalno. Shodu je prisostvovalo več sto ljudi, mnogo nasprotnikov, ki pa niso več ugovarjali in razsajali, kakor pred volitvami, nego so skesano izjavljali, da so jih klerikalci zopet strahovali potegnili. Ljudstvo želi volitev, da bi sramoto od 18. marca popravilo in odklonilo klerikalne dobronje in kuluk. Mestoma zelo ostri in z dokazi podprti govorovi. Pucelj so mnogostevni kmetje burno odobraval. Ko je tov. Ratkovič na koncu pozval tudi nasprotnike, če hoče kateri govoriti, se ni javil nihče in ob burnem aplombiranju tov. Pucelja je nato o pol deveti uri zaključil lepo uspeši shod.

Isti dan popoldne ob 3. uri pa je imela krajevna organizacija SKS v Kostanjevici svoj letni občni zbor, na katerem je tov. Pucelj v enournem govoru podal točno sliko sedanjega političnega položaja in predložil, kako so bili klerikalci celo ponosni z uspehom, da so ustvarili sedanji režim in neznojni položaj in so se celo javno bahali s tem lepim, velikim in politično modrim uspehom, dokler jim ni začela teči voda v grlo s šestkratnimi davki in tako zelo priljubljenim kulukom. Sedaj bi radi markirali, kakor da hočejo vreči vladno, a pri kritičnem glasovanju, kakor je bilo ono o reški interpelaciji, pa manjka kar pet klerikalcev in trije Spahovci, šest klerikalcev pa gre rajši v posteljo mesto li glasovanju, čeprav je v Beogradu. Občni zbor je vodil tov. Lov. Bučar, razni drugi tovariši pa so stavljali važna vprašanja na navzočega poslanca in stavlili razne zelo umestne predloge. — Šentjernej in Kostanjevica sta v nedeljo pokazala, da pada dolenskem ljudstvu mrena z očmi in da komaj čaka novih volitev, da bi se rešilo sramote in nesreče, v katero so jih spravile klerikalne laži 18. marca.

Po klerikalni volilni zmagi.

Za marsikoga morebiti malenkost, za vsakega kmetovalca pa zelo resen in značilen dogodek naj pokaže, kako se godi danes, po klerikalni volilni zmagi kmetom.

Dne 24. avgusta se je pripetilo na trgu v Sp. Šiški sledeče: Dve mlekarici sta prodajali na trgu smetano in sicer običajno mero po 4 in 6 kron. Tržni stražnik g. Perme pa je našel to za nad vse pretrpano ceno in je pričel mlekarici obkladati z izbranimi izrazi, kot: svinje, cigane, in slično. Nato pa jih je ovadil sodišču in je bila kaznovana prva mlekarica na 12 ur zapora in 5 dinarjev globe, druga pa na 12 ur zapora in 25 dinarjev globe.

Mislimo, da je popolnoma odveč dodati temu dogodku je najmanjši kritiko. Dogodek sam pove vse. Pač pa bi spomnili kmetovalce na čase, ko je bila SKS v vladi.

Ko je samo 8 naših poslancev bilo na vladi, tedaj je bil na ljubljanskem trgu red in so se določevale cene v soglasju z okoliškimi kmetovalci. Danes pa, ko bi morali brniti kmetške interese 21 poslancev SLS, ko ima SLS poleg tega na ljubljanskem magistratu odločilno moč, pa je kmetško ljudstvo zopet brez pravic in z maksimalnimi cenami se mu jemlje denar.

Kmetška Zveza, ki toliko vplješ, da delaš za kmete, kje si?

»Domoljub«, ki toliko pišeš o svoji ljubezni do kmeta, kje si?

Poslanci SLS, ki ste toliko obljubljali kmetškemu ljudstvu, kje ste?

Samostojna kmetijska stranka je znala varovati kmetške interese, zakaj jih ne znate vi?

Takšen je torej blagoslov klerikalne volilne zmage. Po 6 kratem zvišanju zemljiškega davka, po kuluku in novih taksah, bomo dobili sedaj še maksimalne cene!

Kmetška Zveza pa bo vse to molče vtaknila v žep!

V resnici, pravi zvezarji ste!

Naša vlada spi.

Dne 17. avgusta je bila podpisana med Češko in Francosko trgovinska pogodba, po kateri se dovoljuje Franciji uvoz 75.000 hl vina v sodih, 25.000 hl vina v steklenicah in 10.000 hl šampanja. Obenem se zniža uvozna carina za vino v sodih za 20 odstotkov, za vino v steklenicah za 50 odstotkov in za šampanjec za 60 odstotkov. Manipulacijska pristojbina znaša za vino v sodih pol odstotka, za vino v sodih in za šampanjec 2 odstotka.

Dalje je dosegla Francija dovoljenje za uvoz znatnih količin sadja (svežega sadja 3000 centov, breskev in marelic 2000, ostalega sadja 5000 centov), 60.000 centov ranega krompirja, 2000 centov zelenjave itd. Za uvoz vseh teh pridelkov je bila ob enem carina znatno znižana.

Češka pa je zato dosegla dovoljenje izvoza v Francijo sadnih sokov, sadnih konzerv, vlaganih kumar in slično in sicer po enakih ugodnostih.

Na podlagi pravice najvišje ugodnosti veljajo vse pravice, ki jih je dosegla Francija za vse države, s katerimi ima Češka na tej podlagi sklenjene trgovinske pogodbe, to je za: Britanijo, Avstrijo, Italijo, Nemčijo, Portugalsko, Rumunijo, Jugoslavijo, Španijo in Švico.

Treba je samo, da zahteva naša vlada te ugodnosti za sebe. Prepričani smo, da bodo to druge države tudi takoj storile, zlasti Italija. Naša vlada pa se bo zganila seveda tedaj, ko bo že Češka popolnoma zalozena z vinom in sadjem, ko bo kratkomalo — prepozno.

Pa kdo bi se brigal za koristi vinogradarjev in sadjarjev, vsaj je sedanjim vladarjem meščanske vlade bolj pri srcu, da kupujejo po ceni vino in sadje, kot pa da bi bilo dobro kmetovalcu.

Naj le spi naša vlada, toda zato ni treba, da bi spalo kmetijsko ljudstvo, ki se naj organizira, da bo postavilo svojo vlado, ki ne bo spala, temveč čuvala kmetške interese.

Pokrajinske vesti.

(Dva jubileja.) »Ljubljanski Sokol«, najstarejše društvo med južnimi Slovani, je praznoval dne 29. in 30. septembra svojo 60. letnico. Bil je to jubilej resnega sokolskega dela in prave domovinske ljubezni. Zasluge Ljubljanskega »Sokola« za naš narod so velike in zato je njegov jubilej, jubilej vsega naroda. Telovalna akademija ob priliki šestdesetletnice v gledališču je pokazala, da je Ljubljanski »Sokol« na višku svoje naloge kar je zasluga delavnih članov in članic ter njihovega načelnika brata Murnika. Naše iskrene čestitke starejšim sokolskih društev! Zdravo! — V Mariboru je praznoval šestdesetletnico dr. Fran Rosina, ki je vedno vneto in z uspehom branil nacionalne interese. Zasluznemu rodoljubu naše iskrene čestitke. Na mnoga leta!

(Novi krški škofi.) Iz Rima je prišla vest, da je imenoval papež Pij XI. dekana teološke fakultete v Ljubljani, g. dr. Josipa Srebrničja za škofa na Krku. Iskreno čestitamo prebivalstvu krške škofije k imenovanju dr. Srebrničja, kajti z njim bodo prejeli verskega poglavarja, kakor ga mi že leta in leta pogrešamo. Mož globoke pobožnosti, neomadeževanega značaja in jeklene volje je dr. Srebrnič, pri tem pa iskren narodnjak, odlični prijatelj naših bratov tam preko ter prav noben strankar. Naj bi bil novi krški škof duhovnikom v vzgled tako, kakor jim je bil njegov prednik, dr. Mahnič, čegar vreden naslednik je. Novemu krškemu škofu naše iskrene čestitke.

(Za trasiranje novih prog) je dovolil finančni odbor vsoto v znesku 1 milijon dinarjev. S tem denarjem bi se moralo tudi nadaljevati trasiranje kočevske železnice, če seveda ne bodo partizanski radikalni odločili drugače.

(Z odgovorom »Jutra« sem prav zadovoljen.) Gospodje so hoteli udariti, pa jim je zmanjkalo sile in mesto odgovora so napisali samo neokusen izgovor, da ima dr. Žerjav pametnejše posle, kakor pa se prerokati z uredniki »Kmetijskega Lista«. Še slabotnejši od-

govor pa je podalo »Jutra« samo, ki sploh odgovorilo ni, temveč si je privoščilo le kopo previdno stiliziranih nečistoč. Nikakor ni potrebno, da bi na te odgovarjal, pač pa bi prosil gospode pri »Jutru«, da nikar ne renomirajo s svojo prizanesljivostjo, ki so jo poznali samo tedaj, kadar so bili brez moči. Gospodje naj kar udarijo in naj objavijo »vse pismene izjave«, ki jih imajo v rokah, bo vsaj vsa javnost vedela, kako razumevajo gospodje pri »Jutru« način pogajanih med strankami. Končno samo še eno pripombo. Skrajni čas bi bil, da bi gospodje že enkrat prenehali strahiti s svojo naprednostjo, ki se še leta 1923 ni povzpela nad zastarelim naspotjem klerikalcev in liberalcev. A. Z.

(Kakor sramežljiva devica brez venca) je odgovorila na naša izvajanja tudi »Domovina«. Ker pa je njen odgovor v bistvu le prepis iz »Jutra«, naj gornji odgovor zadostuje.

(List za listom.) Iz demokratskega kluba je izstopil poslanec g. Trajko Arsič, zastopnik Kumanova. Pravi, da so še trije na potu...

(Znamenit dogodek.) — Ta teden je prispela v Beograd na eno izmed množestvenih ministrstev iz Slovenije prva vloga s prilogo: člansko izkaznico radikalne stranke s prelepo Pašičevo brado. Zraven je bila še netočna baharija, da jih »ima« tamkajšnja organizacija že 40 članov, pravih, dobrih, vernih in čistokrvnih radikalov, ki bodo tudi volili, zares volili in zato se naj za božjo voljo usliši prošnja in prosilca pomilosti. Za hudo in trdo kazen gre in navihani ožji rojak pokojnega na vislice obsojenega Frančiša se je v ta namen zatekel v okrilje Pašičeve brade. Če bo prelepa legitimacija kot oprostitelj razlog dovelj jaka, ta hip še ne vemo, eno pa je resnično: pravoverni beograjski radikal nimajo zaupanja »u slovenske radikale«, odkar je dala mnogobrojna Korenova organizacija samo 3 odstotke kroglic. Vsekakor je takšno pojmovanje radikalnega strankarstva historičen dokument nezdravil razmer in zato smo ga kot kronisti morali zabeležiti.

(V vsaki številki piše »Slov. Gospodar«), da je naše kmetijske stranke konec, pri tem pa ji posveča vedno več prostora v listu. Tovariši ali se vam ne zdi, da ne zna več »Slov. Gospodar« niti lagati!

(Nič ni koristil »Domoljubu« katoliški shod.) Tjo se vedno bolj očito kaže v vsaki njegovi številki. Po svoji strani navadi laže, da se kar kadri. V predzadnji številki pa je prekosil celo samega sebe in napisal — čujte in ne popokajte od smeha — da smo samostojni krivi povišanja zemljiškega davka, uvedbe kuluka, vojaškega zakona, redukcije slovenskega uradništva in polne nadoblasti belgrajskih politikov. — Čudimo se samo, da ni napisal »Domoljub« še to, da smo mi krivi, če podira on takšne neumnosti! Ubogi klerikalni backi, ki požirajo tudi tako debele, sramota prof. Sušniku, da krije celo take budalosti s svojim imenom!

(Danes je bank, kakor branje na trgu) toži »Domovina«. In med njimi je lepo število klerikalnih, dostavljamo mi! Zato kmetje, denar le v kmetške zadruge hranilnice!

(Vse bralce »Domoljuba« opozarjamo, da vprašajo poslanca SLS., g. Kranjca, da jim razloži, kako je bilo z Lazičevim zakonom glede podpore oškodovancem po toči. Za Lazičev predlog je namreč glasoval od klerikalnih poslancev samo posl. Kranjc, dočim so vsi drugi glasovali proti!

(Kako spoštuje »Slov. Gospodar« kmetško ljudstvo?) Ponovno piše tudi »Slov. Gosp.« o kmetškem prazniku na Bledu. Klevet in laži seveda pri tem po starim klerikalnim navadi ne manjka. Potem pa pravi »Slov. Gosp.« sledeče: »Slabostojni govorniki slamorezniči sta sledila ples in prosta zabava in najbrž nazadnje še kak pretep, ker — bertov (gospodarjev) in meštarjev si ne moremo predstavljati brez pijanosti, pretepa in udru ga.« Torej takšne se predstavlja klerikalni »Slov. Gosp.« kmeti. In z obrekovanjem in lažmi sedaj napada kmeta. Res čudni zastopniki kmečkega stanu so klerikalci.

(Dol pri Ljubljani.) V predzadnjem »Domoljubu« hvali dopisnik iz Dola tukajšnje klerikalno konsumno, ali kakor pravijo nekateri »Konzulno« društvo, v kako veliko korist da je prebivalstvu. Prav radi bi se tej hvali pridružili, ker smo za vsakogar, ki skrbi za gospodarski napredek ljudstva, toda »Domoljubova« hvala je brez podlage. Konsumno društvo plačuje namreč vse najslabše in prodaja vse najdražje. Ko je bil fižol drugod že po 5 dinarjev, ga je konsum plačeval po 4 dinarje in vedno je bil konsum za en dinar v plačilu za drugim. Tako ni bil konsum v korist prebivalstvu, temveč edinole nekaterim. — Naš prejšnji dopis ni nekaterim všeč. Z vso vnemo iščejo, kje bi iztaknili kako napako. In goreči modrijani so jo tudi iztaknili in sedaj kriče: »Kmetijski list« laže, ker naš župnik ni v cerkvi že nikdar samostojnih z imenom napadel. — Vseeno so se uredili, ker čisto vseeno

je, če jaz koga imenujem naravnost, ali pa če ga tako opišem, da vsak ve za koga gre. In da je temu tako, dokazuje ravno krik modrijanov, ki se čutijo prizadete in bi sedaj hoteli vso stvar malo potvoriti. Pa ne bo šlo!

(Medvođe.) Odslek za zgradbo Sokolskega doma v Medvodah naznanja, da je kmetijsko ministrstvo preložilo žrebanje na dne 29. decembra.

(Breznica.) Sicer se je naš dopis malo zakasnil, toda na mestu je še vedno. — »Slovenec« je zadnjič zelo pohvalno poročal o shodu, ki ga je imel tu posl. Gostinčar. Pa njegovo poročilo ne bo posebno resnično, kajti nezadovoljnost z govorom posl. Gostinčarja je bila precej velika. Tako je dejal nek star mož: »S temi kolesi (klerikalnimi) pa se ne bomo več vozili in kar nam je pripovedoval posl. Gostinčar ne drži.« In dostavil je: »Moj sin, ki je v tujini in ki je bil tudi klerikalec pravi, da se sicer čudi, toda v nobeni državi nimajo klerikalci več kredita, najmanj pa v Beogradu.« — Sploh pričanja ljudstvo spregledavati in to se opaža splošno.

(Radovljica.) Ko je za časa volitev izneslo klerikalno časopisje zlobno kleveto, da je bil tov. Ažman med vojno avstrijski konfident, je tov. Ažman vložil tožbo proti vsakomur, kdor je razširal to laž. In po vrsti so bili tudi vsi obsojeni, nekateri pa še bodo. Ko pa je sedaj priobčil »Ljudski tehnik« in za njim skoraj vsi napredni listi ono od avstrijskega podložništva se cedeče pismo dr. Korošca avstrijskemu ministrskemu predsedniku, s katerim pismom je bila podaljšana vojna, pa se ne zgane niti dr. Korošec, niti častita klerikalna stranka. Vse je mirno, kakor da se ne bi nič zgodilo. Toda ne bo zato prezrla pisma zgodovinarja in v njej bo zapisano, da je bil leta 1917. dr. Korošec tisti, ki je s svojim kletoplaznim pismom podaljšal vojno in s tem zakrivil neizmerno gorje ljudstvu. Še boste polagali račun, škodljivci slovenskega naroda!

(V Cerknici) je umrla gospa Margareta Obreza, soproga našega odličnega pristaša in župana Matije Obreza v Cerknici. Ranjka je bila vzorna mati in gospodinja ter zavedna narodnjakinja. Bodi ji ohranjen časten spomin!

(Iz Kočevja.) Dne 11. septembra so priredila kočevska narodna društva odhajajočemu okrajnemu glavarju dr. Ogrinu prirčno odhodnico. S svojim poštenim in kar je v današnjih razmerah zlasti vredno povdanka, s svojim objektivnim delom, si je pridobil simpatije vsega okraja, ki ga bo vedno ohranil v najboljšem spominu. Upamo, da do bimo njemu vrednega naslednika.

(St. Jur ob južni železnici.) Tu se je naselil nov zdravnik dr. Svetina, iz znane narodne rodbine iz Vranskega. Gospod doktor je zadostil splošni želji tukajšnjega prebivalstva, da smo dobili dobrega zdravnika, ki smo ga do sedaj pogrešali. Dr. Svetina najbolje priporočamo vsemu občinstvu in mu želimo, da se skoraj do dobra vživi pri nas in da zanesa tudi svežost v naše družabno življenje.

(Sv. Jur ob Ščavnici.) — Spoštovani tov. urednik! Precej dolgo se že nisem oglašil v »Kmet. listu«. Mislili bi, da me več ni. Pa temu ni tako. Še životarimo tako po malem, po kmetškem. Dela je pa še prav obilo, da človek dostikrat ne ve, kdaj in kam naj položi svoje trudne kosti. Moj cilj, ki sem ga ob zadnjih volitvah po shodih ljudem razlagal, da je naš spas v nas samih, to je v našem delu, zasledujem tudi sedaj s tovariši. Naše delo je gospodarsko! Naše zadružništvo, kmetijske podružnice in sploh kmetijstvo hočemo dvigniti! Tako je naša Zveza ljutomerskih kmet. podružnic priredila zdaj v kratkem času troje slavnostnih obdarovanj pridnih, dolgoletnih in zvestih poslov, viničarjev in mlatičev, dninarjev. — V Radincih je bilo dne 12. avgusta v krasno okrašeni dvorani obdarovanih in pogoščenih 25, v Križevcih, dne 3. septembra 12 in v Ljutomeru, dne 9. sept. 60 slavlencev. Bilo je to socijalno delo, ki je sicer tiho, a vendar lepo pokazalo ono lepo vez med gospodarjem in poslom, viničarjem, dninarjem, da smo v resnici vsi ena družina. — Razdelilo se je v Radincih 4800 K nagrad in za pogostitev se je porabilo 2800 K, v Križevcih za nagrade 2200 K in za pogostitev 800 K, v Ljutomeru pa 15.000 K nagrad in za pogostitev 7400 K. Ure, ki smo jih ob tej priliki doživeli, ostanejo nam vsem nepozabne, ker smo mogli obdarovati in počastiti one zveste, pridne, a slavljenici, ki še kaj takega niso doživeli, bili so z nami vred srečni. — Zato hvala vsem darovalcem. — Nemec, nač.

(Kmet. podružnica Sv. Jurja) je priredila v mesecih februar in marec pri sv. Duhu gospodinjki tečaj, katerega je obiskalo in z dobrim uspehom dovršilo 25 deklet. Sprva je bilo vse nekako nezaupljivo. Ljudje so mislili, da nič ne bo. Danes, po končanem prvem tečaju pa je zanesanje splošno. Zato priredi naša kmet. podružnica dne 1. oktobra svoj drugi gospodinjški tečaj in ker je dosti deklet prigašenih še mogoče tretji in sicer pri sv. Jurju. Drv smo že navo-

zili in drugo pripravili. Oddelek za kmetijstvo pa nam pošlje zopet troje učnih moči. Zahvalimo se istemu, posebno pa šefu tovarštvu Sanciču za ves trud in skrb. Izrekamo na tem mestu zahvalo tudi gospe učiteljici Premrou za njen trud in jo prosimo, da tudi v prihodnjem tečaju tako lepo posveti svojo skrb našim dekletom. — Nemec.

(Mala Nedelja.) Narodno kulturno društvo priredi v nedeljo dne 14. oktobra v Društvenem domu pri Mali Nedelji vinski trgatve s plesom, petjem in tamburanjem. Začetek ob 5. uri popoldne. Pridite vsi v obilnem številu.

(Prekmurje.) Ko se je pred tremi leti pričela vsled agrarne reforme deliti zemlja, je bilo vse nezaupljivo in glasno se je govorilo, da je agrarna reforma le »slavsko« delo in da bo gorje vsem, ki se jo poslužijo, zakaj Madžari da se skoraj povrnejo. Župnišča so povzdigovala svoj svarilen glas, ker so se bala za patronate in grofovске pojedine. Še glasnejši pa so bili seveda grofi, ki so bili od agrarne reforme najbolj prizadeti. Zato so morali imeti tisti, ki so se vseeno lotili izvedbe agrarne reforme presneto dobre živce in neomahljiv pogum. Danes po treh letih so se razmere izpremenile. Ljudstvo je dobilo zaupanje do agrarne reforme in propagatorji agrarne reforme smejo s ponosom gledati na svoje delo. Neutemeljena kritika, da bo z agrarno reformo produkcija padla, je danes ovržena, ker nam statistika kaže, da pridelajo na svetu pridni siromaki več, kakor pa je pridelal zamarnen graščak. Tudi danes, ko so uprave pridnejše, je pridelek najemnikov večji. Je sicer res, da ti najemniki ne producirajo zrnja za oddajo, toda zato jim ga ni treba kupovati. Krmijo pa tem lažje živino in perutnino, kar daje enako lepe dohodke. Sicer pa opazamo to tudi na nekaterih veleposvestih, ki žita enako ne oddajajo. Kljub temu pa gonja proti agrarni reformi še ni odnehala. Večji najemniki, ki so bili deležni izjemnih graščinskih dobrot, da so dobili za mal denar po več oralo zemlje ne mirujejo. Saj je umljivo njihovo go-dranje, ko so pa preje mogli bogateji na račun siromaka, kar pa sedaj ni več mogoče. — Do danes sta ostala samo še dva najemnika, ki imata več ko 100 plugov zemlje. Eden je v Murski Soboti, kateremu je pripuščena zemlja, dokler se ne ustanovi združica, ki bo oskrbovala trg z mlekom in drugimi pridelki. S tem naj bi bilo pomagano uradništvu, toda do danes še ni noben uradnik dočkal kakšne dobronje. Drugi velenajemnik je neki Horvat, brat bivšega madžarskega glavarja v Murski Soboti. Možakar se nosi ošabno, kakor da bi bila v njem že modra kri, ker posedeje začasno grofovski marof. Da se ne bi izvajala agrarna reforma na njegovem polju, je pridobil več rhtarjev in odbornikov, da so protestirali proti razdelitvi. Kakor čujemo pa se letos vse zanima za agrarno reformo in ko je mariborski okrožni urad poslal okrožnico občinam, da se prijavijo reflektanti za zemljo, se je vse prižigalo. Po treh letih prihaja ljudstvo vendarle do spoznanja, da je strah pred Madžari prazen. Uvideli so, da so vse vesti, ki so jih širili razni madžarofili, kakor plemenita Ernestina Horvat, lažnive. Mogoče je, da bo ljudstvo končno spoznalo tudi to, da so njegovi pravi prijatelji le Jugoslovani.

Politične vesti.

(Skupščina.) Reška debata je končala z zmago vlade, pa čeprav je bil odgovor ministra Ninčiča neverjetno slab in čeprav ni imel niti Pašič pravega uspeha. Toda radikalni klub je discipliniran, džemiet je bil plačan in tako je bila izrečena vladi zaupnica s 113 glasovi proti 92. Nemci niso za vlado glasovali, temveč so se odstranili. — Po reški debati je pričela skupščina obravnavati dvanaajstine in tudi te so bile z glasovi radikalov, Nemcev in Turkov sprejete. — Po odglasovanju trgovske pogodbe s Poljsko, je pričela skupščina razpravljati o novih taksah, ki bodo sigurno z malimi spremembami sprejete.

(Dnevne novice poslancev se zvišajo.) V času, ko pritiska vse ljudstvo vedno večje pomanjkanje in ko skupščina ničesar ne stori za zmanjšanje bede, temveč jo nasprotno z novimi davki še povečuje, v tem času se mislijo povišati poslanske dnevnice od 180 na 300 dinarjev dnevno. — K temu je pač vsaka beseda odveč!

(Bolgarska.) Vest, ki smo jih priobčili prejšnji teden o bolgarski vstaji so se v celoti potrdile in bolgarski kmetje bi sigurno zmagali, da niso priskočili nasilniški zofijski vladi na pomoč zavezniki in da bi imeli uporni kmetje orožje. Ko so združeni zemljoradniki in komunisti vedno bolj zmagovali, je dovolila zavezniška komisija v Sofiji bolgarski vladi, da mobilizira. Bolgarska vlada se je tega dovoljenja v polni meri poslužila in je oborožila vse macedonke, vse meščane ter jih stajno oborožene s strojnimi, topovi, tanki in aeroplani poslala v boj proti zemljorad-

nikom, ki so bili skoraj brez orožja. Vse njihovo orožje je obstajalo pravzaprav le v tem, kar so vzeli razoroženim posadkam po raznih mestih. Tako so si priborili v mestu Vidin 10 topov, ki so jih tudi pridno uporabljali, dokler jim ni zmanjkalo municije. In pribiti je treba, da se je nagnila bojna sreča na stran vlade šele tedaj, ko je zmanjkalo kmetom streliva. — Vstaja kmetov je bila zlasti splošna v severni Bolgarski, kjer so bili nekaj dni popolni gospodarji. Vlada je najprej vrgla vse čete na južno Bolgarsko in ko je bila zadušena vstaja tam, se je pričela moritev na severu. Popolnoma pa ni vdušena vstaja bolgarskega delovnega ljudstva še danes, ker se v gore, kamor so pobegnili vstajši, vojska niti še ne upa. Opomniti je treba škandalozno početje Rumunije, ki je zapodila vse zemljoradnike, ki so se hoteli rešiti v Rumunijo, s krogami nazaj v Bolgarsko. Obračun zmagovalcev s premaganimi je bil strahovito. Ujetnikov sploh niso delali, temveč vsakogar so zverski umorili. S krvjo in divjastvom je omadeževana zmagala bolgarske vlade, zato pa tudi ne bo imela trajnega uspeha. Vsaka kmetijska hiša obkrojuje danes kakšnega svojca, ki je padel pod nasiljem bolgarskih teroristov in to je vzrok, da ne bo preje na Bolgarskem miru, dokler ne bodo zemljoradniki z močno zmago uveljavili pravice ljudstva.

(Nemčija.) Notranji položaj Nemčije je vsak dan težavnejši. Uvedena je diktatura in vse državljanske svoboščine so ukinjene. Kljub temu ali ravno zato pa se ne prikrivajo pripravljajo Bavarci na odpad od Nemčije in na proglasitev monarhije. V Düsseldorfu hočejo izvesti odcepitev Porenja, na Saškem bi pa hoteli komunisti proglasiti sovjetsko republiko. Kakšne razmere vladajo v Nemčiji, kažejo najlepši pohodi socializma na kmete, kjer jemljejo kmetom z oboroženo silo pridelke in živino. V Nemčiji, kažejo najlepši pohodi socializma, akt svetovne vojne, ki so jo Nemci povzročili v tako neoprostljivi vladodržnosti. — Francoska opazuje razvoj dogodkov v Nemčiji mirno in se pripravljala, da zaključijo vrsto svojih odredb in da pride do nemške vojne odškodnine. To ji bo sedaj tem lažje dosegljivo, ker je Angleška sprejela francosko stališče.

Drobne vesti.

Krst prestolonaslednika bo dne 24. oktobra. Angleškega kralja bo zastopal vojvoda Yorkski.

Za rektorja na ljubljanski univerzi je bil izvoljen dr. Kidrič, za dekane pa: dr. Hadži (filozofska), dr. Eller (juridična), dr. Serko (medicinska), dr. Foerster (tehniška) in dr. Lukman (bogoslovna fakulteta).

»Japonski dan« priredi naš Rdeči križ dne 7. oktobra po vsej Jugoslaviji v korist od potresa in viharjev težko prizadetemu japonskemu prebivalstvu. Tovariši! Bliznjemu na pomoč je vedno zakon vseh plemenitih ljudi!

Razkol na Gorškem. Politično društvo v Gorici je prišlo čisto v klerikalne roke. Napredni odborniki so zapustili demonstrativno občni zbor. Komu v korist je ta razkol gorških Slovencev ni težko uganiti.

Nemško gimnazij v Ljubljani misli zopet otvoriti radikalna vlada, pa čeprav je za prvi razred oglasilo dosti manjše število učencev, kakor pa to predpisuje zakon.

Maribor dobi brezplačno brzojavno postajo in avtomatično telefonsko centralo, ker je zahteval Novi Sad, kjer bi se imeli zgraditi obe centrali, preveliko kupnino oziroma najemščino za centrali.

Baranjska županija je priključena oblasti v Somboru, kakor to določuje zakon o razdelitvi države na oblasti.

Banke in akcijske družbe bodo morale zidati stanovanjske hiše. Boljmo se, da bo več »zarade«, ko pa stanovanj.

Kot kandidat male antante je bil izvoljen v Zvezo narodov minister dr. Beneš.

Italijani so izpraznili Kri dne 27. septembra, kakor je to določila veleposlaniška konferenca. Italijani so torej ubili 10 nedolžnih meščanov na Krfu čisto brez potrebe.

V fašistični stranki je izbruhnila težka kriza. Po odstopu generalnega tajnika izvrševalnega odbora je zahteval Mussolini, da odstopi tudi ves odbor, kar se je tudi zgodilo. Novi odbor bo imenoval Mussolini.

Francoski komunisti so protestirali proti oboroženemu vmešavanju Francije v nemške notranje zadeve. Protest francoskih komunistov ni drugo ko lepa fraza, pa čeprav so naši klerikalci pisali sivočasno listo.

Turška se namerava proglasiti za republiko. Prvi turški predsednik bi bil Kemal paša.

V Carigradu so dne 1. oktobra vkorakale zopet turške čete.

V Rusiji so upeljali komunisti štiriletno vojaško službo. Pri nas pa se delajo za največje antiliterariste.

Olomški nadškof dr. Stojan je dne 29. septembra umrl. Dr. Stojan je bil v bivšem dunajskem parlamentu vodja moravske ljudske stranke.

Mala kronika.

Zrtve Radićevih hujškaril. V Samoboru je bilo obsojenih 7 kmetov na 6 mesecev težke ječe, 19 pa na dvomesečno ječo, ker so poslušali Radića in se uprli oblasti.

Potres je bil v sredo v Dalmaciji. Potres je bil lahen in ni povzročil nobene škode, vendar pa je prebivalstvo Spilita močno prestrašilo.

Ruska begunska tragedija. V Beogradu so našli te dni v krvi ruskega begunca Andreja Jermolina in njegovo ženo, med njima pa je ležal njujin otrok, ves okrvavljen od krvi svojih roditeljev. Jermolin je valed pomanjkanja ustrelil ženo, nato pa se sebe.

Smrt pod lokomotivo. V Zagrebu se je vrgel pod lokomotivo trgovski pomočnik Svetozar Popović, ker se je bal, da se ga

losteva blaznost. Lokomotiva mu je odtrgala obe nogi in strahovito zmrcvarila.

Strahovit vihar je zopet razsajal na Japonskem in porušil v Jokohami in Tokiju v nižjih delih mesta vse pomožne barake, ki so jih zgradili za prizadete po potresu.

Napad v vlakcu. Trgovca Stepišnika je napadel na progi Hrastnik-Zidani most neznanec v vlakcu, ravno ko je prišel iz stranišča ter mu ugrabil listino, v kateri je bilo 750 dinarjev. Tat pa je imel smolo, kajti na Zidanem mostu ga je že prišla roka pravice.

Babjevrnost škoduje. Posestniku Ivanu Segi v Danah pri Kotevju je zbolela krava. Njegov sin in neka dlnarica, verujoča v vraže, sta hotela osmisliti kravo s smodnikom. Smodnik pa se je predčasno vžgal in oba sta dobila tako težke opekline, da so ju morali prepeljati v bolnišnico.

Vojaka Ivana Šuteja so našli pred kratkem pri železniški postaji Roma v Bosni kratko ranjenega. Prepeljali so ga v bolnišnico, pa je med potom umrl. Ali je bil oropan, ali je zakrivil nesrečo sam, se ni moglo ugotoviti. Služil je kot mehanik pri letalskem oddelku v Jasenici.

Medved raztrgal otroka. V Konjicah v Bosni je pasel 14letni Veliška ovce. Pri sebi je imel svojega 4letnega brata. Nakrat se je pojavil medved, ki je planil na 4letnega otroka ter ga vsega raztrgal, dočim je pastir mogel še uteči.

V Kragujevcu je bila zopet eksplozija. To pot je eksplodirala nemška mina. Ruski kapetan Berekin je pri tem umrl, en delavec je težko, 6 pa lahko ranjenih. Laboratorij je uničen, vzrok nesreče pa še ni znan.

Nevarnega kolesarskega tatu. 25letnega Antona Rojsa je aretirala ljubljanska policija. Po lastnem priznanju je ukradel tekom zadnjih treh mesecev nič manj ko 7 koles in jih zastavil v zastavljalnici, zastavljalne listke pa prodal.

Velik požar je upepelil pos. Mlakarju v Zg. Polskavi vsa gospodarska poslopja in stanovanjsko hišo. Požar je izbruhnil po noči in je družina opazila ogenj šele ko so jo zbudili gasilci. Rešiti ni bilo mogoče in je pogorela vsa živina. Škoda je ogromna.

Sadna razstava v Metliki.

Malo je bila znana do zadnjih časov naša Belokrajina. Šele pred dobrimi desetimi leti jo je zvezala železnica z ostalim svetom, poprej pa je bila deželica sama za sebe in Gorjanci so bili oni zid, preko katerega je malokdo pogledal. Lepa je njena lega, lepa njena zgodovina in poznim rodovom v ponos, ker Gorjanci so bili oni trd zid, kjer so se navadno razbili turški napadi. Preko Gorjancev dostikrat ni prišel Turek, ni pa usoda prizanašala Belokrajini. Kogar privede pot v to deželico, se divi njeni naravni lepoti, kdor živi nekaj časa v nji, jo vzljubi, da se kmalu počuti domačega med prikupljivimi brežuljki, posejanimi z malimi cerkvicami in belimi zidanicami med plodnimi vinogradi. Kolpa pa in Vlahinja, od nekdanj tesno združeni z usodo dežele, namakata večji del polja, njih in travnikov. Dobra duša je Belokranjec, vesel in vedno dobre volje, pa vendar delaven in napredka željan. Vključ vsemu temu mu pa do zadnjega časa ni mogla dati domačine kruha in zato je bilo kakor pravi pesnik: »Tamkaj v Ameriki, tamkaj v Vestfaliji so nam izginili — več ne doseže jih naše oko...«

Toda Belokranjec ne obupa! in ravno med svetovno vojno je pokazal, da zna izkoristiti svojo zemljo in rad je pomagal tudi drugim. Od zore do mraka se trudi vrli Belokranjec za svoj obstoj, poleg tega pa se zanima za napredek in razvoj poljedelstva, vinogradništva, sadjarstva in živinoreje.

Lanska vinska razstava je dovolj jasno pokazala, da je naš vinorejec že lepo napredoval. Zato je sklenilo belokranjsko učitelstvo prirediti letos, pod vzornim vodstvom g. nadučitelja K. Barleta, sadno razstavo v Metliki, v nedeljo, dne 7. oktobra t. l. Zanimanje za razstavo je med prebivalstvom vsemplšno in upamo, da bo imela svoj nameravan uspeh in pokazala v prvi vrsti domačinom njih lasten pridelek, v drugi vrsti pa privabila dovolj kupcev, ki bodo mogli postati stalni odjemalci belokranjskega sadja. Prirediteljem pa želimo najlepšega uspeha in ključmo:

Ljudstvo vas bo spoznalo in cenilo po vaših delih!

Gospodarstvo.

(Živinorejski odsek podružnice Kmetijske družbe v St. Juriju ob južni železnici) priredi, dne 8. oktobra 1923 ob 9. uri dopoldne na zgornjem delu zadružnega pašnika v spodnjem delu premovanje v redovnik vpisanih krav in mlade živine, ter plemenski sejem. Premovale se bodo le krave članov odbora in nad 9 mesecev stari bikli in telice. Bikli se bodo prignali le na ogled. Na plemenski sejem smejo prignati živino predvsem člani, nečlanom pa je to dovoljeno le, če odstopijo 2 odstotka prodajne svote odbeku. To premovanje se vrši v spodbudo in pouk živinorejcev ožjem in širšem okolišu, zato so poleg domačih živinorejcev na prireditve povabljeni vsi, ki se zanimajo za napredek živinoreje, zlasti okrajni odbori in odbori živinorejskih in bikorejskih društev.

(Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Trzicu) priredi, dne 13. in 14. oktobra 1923, v telovadnici Meščanske šole v Trzicu sadno raz-

stavo združeno z predavanjem o sadjarstvu in uporabi sadja. Predaval bo dne 14. oktobra ob 9. uri dopoldne g. višji sad. nadz. Humek. Razstavijo pa se poleg sadja tudi sadni izdelki in cvetje ter sadjarsko orodje. — Vsi sadijari iz cele okolice, ki Vam je za procvit sadjarstva vse vajbeni, da razstavite posebno take vrste, ki pri nas dobro uspevajo. Zato se čimprej prijavite kaj mislite razstaviti in koliko imate napredaj vsake vrste. Prijave sprejema podružniški odbor, ali pa naši zastopniki po okoliških vaseh in to takoj; sadje za razstavo pa najpozneje do dne 11. oktobra 1923, opoldan, ker na poznejše prijave se ne bo mogoče ozirati. Vajbeni so tudi oni kupci, ki se za stvar zanimajo, da si ogledajo naše sadje. Nikomur ne bo žal, ker pri nas je dokaj lepega sadja na prodaj. Za razstavo zadostuje 5 do 10 komadov vsake vrste.

(Skladišče kmet. družbe v Lescach.) Kmet. družba za Slov. je meseca julija t. l. otvorila svoje skladišče v Lescach pri g. Medvenu. Iz tega skladišča se vsem podružnicam in udom radovljiškega okoliša oddajajo vse kmetijske potreščine, katere ima Kmet. družba v zalogi.

V skladišču je lepa ozimna semenska pšenica in rž, dalje umetna gnojila: Thomaževa žlindra, kaljeva sol, apneni dušik, surova kostna moka, in und. superfosfat; od tehničnih krmil pa: lanene in orehove tropine in izreski sladkorne pese. Razen tega tudi posnemalniki, emajlirana posoda in drugo! Cene so iste kot v Ljubljani, in si torej tako udje prihranijo vsi železniško vozniki! Podružnice in vsi udje iz tega okoliša se pozivljajo, da že sedaj naroče blago iz tega skladišča, ker le na ta način si more skladišče pravočasno izpolniti svoj zalogo.

(Gremji trgovcev v Ljubljani) opozarja vse trgovce na naredbo, s katero si predpisujejo stopnje velikosti in način označevanja mer in priprav za merjenje, ki so zavezane pregledu in žigosanju. Naredba je objavljena v »Uradnem listu« z dne 28. avgusta 1923 št. 79 in bo izšla v celoti v »Trgovskem listu« z dne 29. t. m., ki se bo razposlal vsem organizacijam in trgovcem v Sloveniji.

(Zagrebski tedenski sejem) z dne 26. septembra. Z današnjim dnevom so pričeli veliki tedenski jesenski sejmi. Zadnji sejem je bil zlasti dobro obiskan in je prekosil celo sloviti letni Markov sejem. Bilo je dosti kupcev in prodajalcev in zato je bil sejem zelo živahen. — Bosanske goveje živine je bilo zelo mnogo prignane. Pa tudi dogon domače živine je bil večji, ko na prejšnjem sejmu. Bosanska živina se je zelo mnogo kupovala za Dunaj in Italijo, pa tudi za Slovenijo. Opaža se, da slovenski trgovci ne kupujejo več živine po pokrajinskih sejmih v Karlovcu in Bjelovaru, temveč v Zagrebu. Vsled velikega povpraševanja po blagu so cene nekoliko narasle. Bosanski prvotazredni voli so bili prodani po 12 — 13 (prejšnji teden po 11 — 12,50) dinarjev, drugovrstni po 9 — 11 (8,50 — 10), krave in slabša živina po 8 dinarjev. Domača živina: I. voli po 13,75 — 14,25 (13,50 do 14), II. razredni po 12,50 do 13,50 (11,50 do 13) in slabša živina po 11 dinarjev za kilogram. — Konji za klanje so bili po 8 dinarjev kilogram žive vage. — Telet je bilo malo in je zato cena narasla na 22,50 — 23,75. — Svinji je bilo precej več ko na prejšnjem sejmu. Sremske svinje (zaklane) so bile po 30, žive debele po 25,50 — 27, mršave po 21,50 — 22,50 dinarjev za kilogram. — Sena je bilo mnogo in je bil plačan stot sena po 75 — 100, detelja po 100 — 125 in otava po 95 — 105 dinarjev.

(Žitni trg.) Vsled porasta dinarske veljave je cena pšenice nekoliko padla. Ker pa je na zunanjih trgih cena pšenice čvrsta, ni računati z nadaljnjim padcem cen. — Moka banatska št. 0 je tekom tedna oslabela od 620 na 560 do 570 dinarjev, dočim prodajajo slavonski in podravski mlini moko še vedno po 580 do 600 Din. Pšenica v Bački in Banatu je padla na 350 — 360 dinarjev. Podravska in slavonska pšenica je dražja. Po koruzi je malo povpraševanja. Z zagrebske vtvorne postaje je dosegla cena 295 — 300 Din. — Oves se je prodal je v malih količinah in sicer postavno Zagreb po 260 — 270 Din. Pisani fižol v jutinih vrečah je bil po 500 Din, otrobi pa po 160 dinarjev. — Nadaljno gibanje cen bo zelo odvisno od stanja naše valute, ki jo skušajo razni spekulant s silo potlačiti navzdol.

(Trg s krompirjem.) Zagreb, dne 25. sept. Povpraševanje po krompirju je zelo naraslo. V Zagreb je prišel grški trgovec, ki namerava izvoziti velike količine krompirja na Grško. Vojvodina zahteva zelo slovenski krompir, za katerega se je nujalo po 5 K. Konkurenco slovenskemu krompirju dela krompir iz okolice Leskovca v Srbiji, ki je za 10 par cenejši.

(Trg z jajci.) Zagreb, dne 25. sept. Na trgu je le malo jajc, vsled česar

rastejo cene. Bosanska drobna jajca so se prodajala na Jelačičevem trgu po 1.25 D, dočim so domača debela dosegla ceno 2 D.

(Naša jajca veljajo na Francoskem) po 500 do 510 frankov za 1000 kosov, kar znaša približno 10 kron za kos. Pri nas pa plačujejo izvoznici jajca po 5 do 6 kron. Samo v zadruhu je rešitev.

(Pomanjkanje vinskega kisa) je v Zagrebu. Čisti vinski jesi se prodaja po 6 dinarjev, kar je za hrvaške razmere, ko se prodaja hrvaško vino dostikrat po 3 do 4 D., gotovo mnogo. Zato ni upati, da bi se ta cena držala.

(Dunajski živinski trg) z dne 27. septembra. Goveja živina: Dogon 1189 glav; od tega domačih 237, iz Jugoslavije 557 in iz Rumunije 395. Majhen promet. Cene popustile za 500 do 1000 aK pri kg. Notirajo za kg žive teže v tisočih aK: voli 10,5 do 16, bikli in krave 11 do 16, slabša živina 7 do 11. Svinje: Dogon 545 komadov. Notirajo za kilogram žive teže v tisočih aK: debele 25,5 do 27, mesnate 25 do 30.

(Vrednost denarja.) Ameriški dolar velja 85,5 do 86,5 Din, angleški funti od 399 do 400, češka krona od 2,63 do 2,645, švicarski frank od 15,67 do 15,75, laška lira od 3,96 do 3,98 in francoski frank od 5,25 do 5,35 dinarjev; 1 dinar je od 803 do 807 avstr. kron in okoli 200 madžarskih kron.

(Sladkorja ne bo treba več uvažati.) V dobro poučenih krogih se trdi, da bo znašala letošnja produkcija sladkorja v naši državi najmanj 5600 vagonov. Ker rabi naša država le okoli 6000 vagonov, bi bili s tem skoraj neodvisni od tujega sladkorja, ki smo ga morali dosedaj uvažati skoraj 3000 vagonov. Sladkorne tvornice računajo, da bodo v dveh do treh letih pridelali že toliko sladkorja, da ga bodo mogli že izvažati. Tako zelo se je namreč povečala površina s posejano sladkorno repo.

(Za znižanje izvozne carine na jajca) se potegujejo zelo gospodarski krogi iz Vojvodine. Sedaj znaša izvozna carina 300 dinarjev na 100 kilogramov, pri čemur pa se vračuna kosmata teža, torej se plača tudi od zaboja.

(Uvozno carino na industrijske izdelke) nameravajo pri nas povišati od 800 odstotkov na 1500 odstotkov. S to odredbo bomo k sreči to dosegli, da ne bodo padle cene industrijskih izdelkov, kar bi se moralo z ozirom na porastek naše valute sicer zgoditi.

(Poljska trgovska bilanca) je letos aktivna. Izvoz je znašal 606,2 milijonov zlatih frankov, uvoz pa le 572,800.000. Kljub temu pada poljska valuta.

Odgovori somišljenikom in prijateljem.

Iz listnice poslančeve.

Na g. ministra financ sem vložil dva upita, zadevajoča napačno odmerjevanje daritvenih in prenosnih pristojbin, v katerih zahtevam, da se zavede enotnost in red.

J. Š. na G. — Za Matjašiča sem moral napraviti pismeno vlogo na sudsko odeljenje. Ko bo prišel odgovor iz Belog polja, vam ga takoj pošljem.

J. A. Št. — Prošnjo predal gospodu ministru. Ni mu pa znan ni eden slučaj, kjer bi se to spreminjalo v denarno globo. Če bi pa tak slučaj ne postal, je obljubil v vašem slučaju storiti isto.

M. A. na V. — Pismo prejel. Ni pa stvar še v toliko izdelana, kakor vi pišete v svojem optimizmu. Komisija, ki je imela nalogo to izvršiti, je že v maju razgnana od ministra socialne politike. Že izdelani ukazi pa so vrnjeni od finančnega ministrstva. Treba bo prej ko ne posvetiti v zadevo z interpelacijo, zato pa potrebuem obširnejšega materiala.

A. R. v St. J. — 15. 6. je predmet poslan advokatu, ki vas zastopa, da priloži od pristojnega okr. sodišča legalizirane kupne pogodbe, potrdilo o plačanih davkih in pa, da so kupci zemlje naši državljani. Počiva od tega dne naprej cela stvar pri vašem zastopniku, katerega sedaj podrežite.

M. D. v Lj. — Spomenica prispela. Jaz bom storil potrebne korake, vendar smatram, da bodo tukaj topogledno precej gluha ušesa.

E. K. v B. — Pismo prejel. O priliki stopim v tozadevno odeljenje saobračajnega ministrstva tudi še z raznimi drugimi zadevami in vam takrat o uspehu sporočim.

V. B. v J. — Slučaj je premalo jasno opisan. Mislim pa: če je obljubila plačati terjanih 1703 D., da je oblast stavila ta zahtevek opravičeno na osnovi zakona, če mislite da ne, vložite pritožbo. Za slučaj pa, da imate dokaze, da je zahtevek drugačne prirode, mi pošljite natančen material.

M. F. v P. — Prošnjo prejel in oddal. Ako je po zakonu in sredstvih mogoče, bo prošnji ugodil, zlasti če bo priporočilo poslal tamkajšnji referent.

J. Ž. v L. — Takoj po prejemu odnesel v ministrstvo. Rešeno bo že v nocojšnji sednici in ker ni vzroka, da bi odbilo, bo sigurno došlo dovoljenje, najpozneje tekom desetih dni preko okr. glavarstva.

Z. E. v Lj. — Minister dovolil odložiti do debate o novem finančnem zakonu.

A. B. v K. — Danes razpravljaj s komandantom žandarmerije o penzioniranju orožniških podporučnikov. Motiv penzioniranja je redukcija, princip pa, po katerem se je vršila, je bil starostna granica 52 let. V celi državi danes ni niti enega podporučnika pri žandarmeriji, ki bi bil že izpolnil 52 let in če ga najdete — mi je rekel gospod general — pa sem pripravljen vseh devet reaktivirati. Penzije jim tudi ne morem druge dati — je nadaljeval — kakor je v zakonu predvidena in v tem oziru se jim je svoječasn s povišanjem zgodila škoda. Ker pa sem mislil, da bi jih bilo škoda izgubiti in ker so vsi dobri, vestni in večji ljudje, govorite z g. ministrom za notranje zadeve, da najde možnost prevzeti jih v državno policijo. In tako sem v tem smislu takoj govoril z g. min. Vujičičem v skupščini, ki je rekel, da tej misli ni nenaklonjen in da bo dal vprašanje strokovnim referentom proučiti.

A. K. v Z. Š. — G. minister je izjavil, da ne more dovoliti nobenega slučaja več.

Obrtnik.

F. Ogrič:

Obrtnikom Slovenije.

Veliki ljubljanski obrtniški shod z dne 8. septembra je za nami. Vse obrtništvo je opazovalo in sledilo pomenu in poteku shoda. Čast vsem delavcem na obrtniškem polju, ki se trudijo, da bi rešili obrtnika iz sedanjega neznoznega položaja!

Čeprav je tudi obrtništvo eden od stebrov države, se mu kljub temu nalaga tako ogromna peza davkov, da se bo steber sigurno podrli, če se v zadnjem hipu ne olajša obrtniku davčnih bremen. Pa smemo na to upati? — Skoraj se bojimo, da ne. Dan na dan čitamo vedno o novih davkih, novih taksah, novih tarifah. Po zemljiškem davku kuluk, sedaj pridejo še vojnice, potem dražja železnica, pošta in nato cela gora novih taks in skoraj vse padejo na rame obrtnika. Pri vsem tem pa padajo dohodki, ker ni denarja in ne kreditov. Toda gospodje v Beogradu se za vse to ne zmenijo in sklepajo davek za davkom. Kako dolgo še bo vladala ta brezobzirnost do ljudstva!

Pa vrnilo se k obrtniškem shodu. Tretja točka dnevnega reda je obravnavala prisilno zavarovanje obrtnikov in njihovih rodbinskih članov v slučaju bolezni in starosti. Tej točki se je posvečala posebna pozornost in popolnoma upravičeno. Obrtniki so namreč doživeli z raznimi zakoni, ki naj bi jim bili v korist, tako silna razočaranja, da ne morejo več kar slepo sprejemati novih zakonskih načrtov. Omenjam samo zloglasen zakon o delavskem zavarovanju. (Gospodje, ki so krivi tega zakona in ki so kljub temu pozdravljali obrtniški shod, bodo že razumeli zakaj imenujemo ta zakon zloglasnim.)

Bolniško in starostno zavarovanje je brez dvoma za obrtnika največje važnosti. Enako pa je gotovo, da bo v korist obrtnikom le ono zavarovanje, ki bo pravilno izpeljano, ki ne bo nalagalo obrtnikom le bremen, ampak mu dajalo tudi dobrot. Kakor je to sicer samoposebi umljivo, tako pa je treba posebej naglasiti in sicer baš vsled žalostnih izkušenj, ki jih je delavstvo v zavarovalni zakonodaji dosedaj doživelo.

Vse kaže, da pa je treba to naglasiti še iz drugega vzroka. Na uvodoma omenjenem obrtniškem shodu je govorila druga točka dnevnega reda o delavskem zavarovanju, tretja pa o obrtniškem. Od prvega naj bi imeli dobiček delavci, od drugega pa obrtniki. Toda pri prvem bi morali plačevati delavci in obrtniki, pri drugem pa samo obrtniki.

Slab obrtnik in nesocialen človek bi bil tisti, ki ne bi videl, da je delavsko zavarovanje nujno potrebno in da ni delavec danes v stanu, da bi sam kril stroške delavskega zavarovanja. Toda nič manj gotovo ni, da je tudi položaj obrtnika tako mizeren, da ni niti misliti, da bi mogel on nositi stroške lastnega, vrhu tega pa še delavskega zavarovanja. Tu je dolžnost države, da prisloži na pomoč in davko plačevalci, zlasti iz Slovenije dajo pač državi toliko, da more ona to pomoč tudi vršiti. Manj zapravljati v Beogradu, bolje uporabljati denar, pa bo tudi za socialne stvari dosti denarja!

Omeniti pa je še eno. Po dosedanjih izkušnjah se moramo samo resno

bat, da se bo poskušal tudi potom no-
vega zavarovanja nabran denar cen-
tralizirati, t. j., da bi Slovenija zbirala,
dobičke pa bi želi drugi. Tu moramo
pa kar odkrito povedati, da nimajo
slovenski obrtniki, pa menda tudi de-
lavci, za tako »zavarovanje« prav no-
benega smisla. Zlasti ne, ko se vse so-
cijalno delo scentraliziranih delavskih
zavarovanj kaže le v tem, da se obrt-
nika prav nesocialno odira, delavcu pa
še bolj nesocialno nič ne pomaga. Je v
resnici škandal, da ima od vsega zava-
rovanja dobiček edinole banka, ki
upravlja z denarjem zavarovalnice.

Zavarovanje obrtnikov je torej na
dnevnom redu. Tiče se edino nas obrt-
nikov, vseeno se nas za mnjenje ne
vpraša. Zato obstoji resna nevarnost,
da bo zavarovanje obrtnikov sklenje-
no na način, da bomo imeli obrtniki
samo škodo. Merodajni faktorji se za
obrtiške zahteve sploh ne zmenijo.
To smo občutili opetovano. Kakšen
uspeh so imele vse naše prošnje in
proteste? S tem, kar smo izdali za

kolke na prošnje in resolucije bi mogli
že nekaj obrtnikov imeti pokojnino.
nino.

Nujno je zato, da se že sedaj vsi
obrtniki zanimamo za zakonski načrt,
dokler je samo še načrt, kajti potem bo
prepozno.

Temeljito in stvarno je referiral na
ljubljskem shodu g. Zadravec o po-
trebi reforme delavskega zavarovanja.
Očitno vsi obrtniki brez izjeme pod-
pisujemo njegove izjave. Vprašamo
pa: Kdo je ta zakon podpisal? — Ali
ni bil to demokrat! In zakon o pobija-
nju draginje? — Ali ni bil to zopet de-
mokrat!

Moram kar pripomniti, da so kleri-
kalci v tem oziru že bolj pošteni, ki se
vsaj za obrtnika sploh ne brigajo in
mu tako vsaj ne škodujejo, kakor pa
demokrati, tako hvalisani prijatelji
obrtnikov. (O davkih, taksah, kuluku
in drugem, pri čemur so bili klerikalci
za botra, pa v drugič.)

Vsled vsega tega je potrebno, da so
vsi obrtniki oprezní, da ne bo treba

protestirati tedaj — ko bo zakon že tu!
Na ljubljanskem shodu je bilo sicer
sklenjeno, da se sprejme v bistvu od
g. Ravniharja predložena resolucija,
s 5 proti 2 glasovoma je bilo nadalje
sklenjeno, da se izdela še pravilnik o
»Prisilnem zavarovanju obrtnikov in
njih rodbinskih članov«. Ne vem, če je
ta naglica priporočljiva.

Zato nujno priporočam vsem obrt-
nikom in obrtniškim organizacijam, da
temeljito prouče referat in resolucijo,
ki jim bo poslana in da sporoče potem
vse svoje sklepe Obrtni organizaciji za
Slovenijo v Novem mestu in da se
javno izjavijo, če so za ali proti.

Obrtniki na plan in čuvajmo pravo-
časno svoje interese. Zvonenje po toči
ne koristi. Zato obrtniki složno in takoj
na delo!

Turški Pavliha.

Nasradin-hodža zažge svojo hišo.

Nasradin-hodža je imel zlobnega sose-
da, s katerim sta stanovala pod istim sle-

menom, hiša ob hiši. Ker sta se vedno pre-
pirala, se Nasradin-hodža nekoč domislil, da
se mu maščuje. Zapali svojo hišo, da bi ta-
ko zgorela tudi sosedova in se odpravi ne-
kam izven trga, da bi nihče ne sumil, da je
sam zažgal. Ko gorita obe hiši, se nabere
silno ljudi, a namesto da bi gasili, odnašajo,
kar kdo more.

Ko povedo Nasradinu-hodži, da gori
njegova hiša, odvrne povsem mirno:

»Škoda, da se nisem domislil doma, da
tudi sam kaj ugrabim. A ker sem prišel že
prepozno za ropanje, se bom vsaj ob ognju
malo pogrel.«

Nasradin-hodža zagrabi duhovnika za hlače.

Nekega dne gre Nasradin-hodža v dža-
mijo k molitvi in stoji baš za duhovnikom.
Ko so pričeli z litanijami, potegne neki ša-
lavec Nasradina-hodža za hlače. A Nasra-
din-hodža — ni bev, ni mev — potegne
nato duhovnika s tako silo za hlače, da bi
ga bil kmalu podrl na tla. Ko se duhovnik
okrene in lezno pogleda Nasradina-hodža,
se ta oglasi:

»Nisem jaz kriv, vprašaj onega, ki stoji
za mano!«

Svarilo.

V zvezi z nakupom domačega
posestva in odselitvijo starišev v iz-
govorjeno stanovanje, se neprestano
pojavi množice govoric, ki so
ali gola laž, ali pa zlobno zavijanje
in potvarjanje resnice, ter prosto
obrekovanje in blatenje, izvirajoče
iz ostudne zavisti in škodoželjnosti.
Mera mojega potrpljenja je polna.
Da pa ne bo nedolžnih žrtev, opo-
zarjam s tem vse in vsakogar, da
bom odslej proti vsakomur, ki bi
trosil in razširjal take govorice,
brezobzirno nastopil sodnijsko pot,
ki je edina v stanu, raznim klepetu-
ljam prikrajšati njihove predolge,
zlobne jezike. Prijateljem pa bom
za točne informacije zelo hvaležen,
ker mi bodo s tem pomagali zatreti
sovražno mi golazen.

Zvonko Mesarič,

gostilna, lesna trgovina, ekonomija
Selnica ob Dravi.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavnica Din 25.000.000
Skupne rezerve: nad Din 20.000.000

Centrala: Ljubljana-Dunajska cesta

Podružnice: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Met-
ković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Brzovjavni naslov: Banka Ljubljana

Tel. št. 261, 413, 502, 503 in 504.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Prva notranjska izvozna in uvozna gospodarska zadruga

r. z. z. o. z.

v Cirknici

vabljuje svoje člane na izredni občni zbor, ki se vrši 13. oktobra
1923 ob 1. uri popoldan v zadrugi pisarni.

Dnevni red:

- 1.) Ureditev združnega posestva;
- 2.) Volitev nadzorstva in nadzorstva;
- 3.) Slučajnosti.

Načelstvo.

Cepljene trte

vkoreninjenih divjakov in sadna
drevesca vseh najbolj rodovitnih
in priporočljivih vrst oddaja že
sedaj v jeseni po ugodni ceni
dobro in zanesljivo blago. Za
pismen odgovor je treba priložiti
znamke.

Alojzij Grabar,

pos. in trtar

Zagorci p. Jurčinci pri Ptuj.

Naprodaj je travnik

v Mestnem logu.

Pogoje in ceno pove

Franciška Borštnar, Molodvorska c. 216,
Sp. Šiška.

PLETARJE

izurjene, sprejema proti dobri
plači od komada, Pletarna v
Štrnišču, Slovenija r. z. z. o. z.
Stanovanje preskrbljeno. Delo
stalno.

Koncesijoniran elektrotehnik in trg. z elektrotehničnimi predmeti

Josip Ogrizek, Novomesto

Glavni trg.

Prodaja razni inštalacijski material, svetiljke, žarnice, električne
aparate, žepne svetiljke itd. — Izvršuje raznovrstne električne na-
prave, ter zraven spadajoča popravila po najnižji dnevni ceni.

Proračuni brezplačno!

SINGER šivalni stroji

Na celim svetu znani kot najboljši.

Podružnice in zastopstvo v vseh mestih.

Centrala za državo SMS Zagreb, Marulićeva ulica br. 5 II. kat.

Piljalka: LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 2.

Thomasovo žlindro

z jamčeno vsebino 17-18% fosforove kisline, naj-
fineje mletu, nudi svojim podružnicam in udom po
Din 170— za 100 kg v celih vagonih franko Ljubljana

Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani.

Vsa druga umetna gnojila, močna krmila itd. stalno v zalogi.

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani

prodaja premog slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti v celih vagonih po
originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za
industrijska podjetja in razpečava
na debelo

inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter
priporoča posebno la čehoslovaški
in angleški koks za livarne in do-
mačo uporabo, kovaški premog,
črni premog in brokete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.

Jadranska banka a.d. Beograd

Dionička glavnica: Din 60.000.000. Rezerva: Din 32.515.000.

Podružnice:

Bled
Cavtat
Celje
Dubrovnik
Ercegnovi

Jelsa
Jesenice
Korčula
Kotor

Kranj
Ljubljana
Maribor
Metković

Prevalje
Sarajevo
Split
Šibenik
Zagreb

Amerikanski odio.

Naslov za brzovaje: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

BANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.

Veza za Južno Ameriku:

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta
Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUZNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Šelenburgova ulica št. 1

KAPITAL in REZERVA DIN 17.500.000—.

Izvršuje vse bančne posle najtoč-

neje in najkulantneje.

Brzovaji: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjica
Meža-Dravograd
Ljubljana (me-
njalnica v kolo-
dvorski ulici)